

12 Ιουλίου 2011

Ο Γέροντας Εφραίμ μιλά για τον Γέροντα Σωφρόνιο (+ 11 Ιουλίου 1993)

[Ορθοδοξία](#) / [Μορφές](#)

Ο Γέροντας

Σωφρόνιος (1896-1993) είναι ένα σημείο αναφοράς για την εποχή μας. Γαλουχήθηκε με την ορθόδοξη ασκητική παράδοση και την γνώρισε στην πιο ακραιφνή μορφή της που είναι η αγιορείτικη. Απέκτησε φρόνημα και βίωμα υποτακτικό, ησυχαστικό και ευχαριστιακό, που τον ανέδειξε όχι απλά έναν θεολόγο της ασκητικής εμπειρίας αλλά αληθινά έναν μεγάλο θεολόγο. Δέν οικοδόμησε την θεολογία του ακαδημαϊκά και διανοητικά αλλά βιωματικά και εμπειρικά στηριζόμενος στην εν Χριστώ ζωή και τις στέρεες πατερικές βάσεις.

Ο μακάριος Γέροντας θεωρούσε την υπακοή ως βάση του μοναχισμού· δέν μπορούσε να διανοηθεί μοναχισμό δίχως αυτήν. Τόνιζε ότι η υπακοή κυφορεί την καθαρότητα του νού και σέ καθαρό νού καρποφορεί η άσκηση της ησυχίας. Η εν τή καρδία ευκτική διαμονή του νού βεβαιώνεται με την παρουσία της Χάριτος. Η συνεχής αισθητή παρουσία της Χάριτος στην καρδία του ανθρώπου οδηγεί στον φωτισμό του νού και ιδιαίτερα στην διάνοιξη και εισχώρηση του ανθρωπίνου πνεύματος στά τελούμενα εν τή Θεία Λειτουργία. Μόνο με τις προϋποθέσεις αυτές στίς ευχαριστιακές ενσωματώσεις τό κτιστό θραύεται υπό του Ακτίστου. Ο Γέροντας βίωνε την Θεία Λειτουργία την οποία και τελούσε ως πραγματικός μυσταγωγός.

Η θεωρία του Θεού, η θεωρία του ακτίστου φωτός ως οντολογικό γεγονός και όχι ως ψυχολογικό βίωμα, ήταν συνέπεια αυτής της συγκροτημένης εμπειρικής βιοτής υποτακτικού, ησυχαστικού και ευχαριστιακού χαρακτήρα. Έτσι ο Γέροντας κατέστη ο θεολόγος και ο κήρυκας του ακτίστου φωτός. Αυτό όμως δέν τον απομάκρυνε από τους ανθρώπους αλλά αντίθετα τον έφερνε κοντά στον καθένα, τον καθιστούσε οικουμενικό και παγκόσμιο. Έτσι είχε μία γνήσια ανθρώπινη και αληθινή κοινωνικότητα. Η αληθινή κοινωνικότητα αποτελεί τό περιεχόμενο του ησυχασμού, του αγιασμού. Ο Γέροντας ήταν «ο αληθινός ποιμήν», ο αληθινός Πατέρας· κοντά του εύρισκαν ανάπαυση πάρα πολλοί άνθρωποι. Τό εκπληκτικό μάλιστα είναι ότι άνθρωποι διαφορετικής κοινωνικής τάξεως και εκκλησιαστικών αξιωμάτων, ποικίλων ενδιαφερόντων και μέ τόσο διαφορετικό χαρακτήρα αισθάνονταν τον Γέροντα αποκλειστικά δικό τους. Είχε την ταπείνωση, την αγάπη και την διάκριση, ώστε να μπορεί να γίνεται ένα μέ τον συνομιλητή του· πράγμα πολύ σπάνιο στην ποιμαντική πράξη.

Νομίζουμε όμως ότι η ειδοποιός διαφορά μεταξύ του Γέροντος Σωφρονίου και άλλων συγχρόνων μακαρίων Γερόντων, όπως του Γέροντος Πορφυρίου Κουσοκαλυβίτη, του Γέροντος Ιακώβου Τσαλίκη, του Γέροντος Παΐσιου, δέν είναι τό βίωμά του, τά ποικίλα χαρίσματά του, τά θαύματά του –και οι άλλοι τά είχαν αυτά– αλλά η θεολογία του. Πεπαιδευμένος κατά κόσμον, προικισμένος μέ μία ιδιαίτερη ευφυία και σοφία αλλά και μέ στερεωμένο τό πνεύμα του στην ύψιστη

εμπειρία τού Θεού, γνώστης τής διδασκαλίας τών συγχρόνων του (Μπουλγκάκωφ, Μπερντιάγεφ) καί προγενεστέρων (Χωμιακώφ, Σολόβιεφ), πού είχαν θέσει τά θεμέλια τής νεώτερης θρησκευτικής φιλοσοφίας καί από τήν οποία επηρεάστηκαν όχι μόνο οι Ρώσοι μετανάστες στήν Δύση αλλά καί πολλοί Έλληνες θεολόγοι, μπόρεσε νά απαντήσει μέ αυθεντία στά ζητήματα πού έθεσε η σύγχρονη φιλοσοφική καί θεολογική διανόηση. Μακριά από κάθε στείρα προσωπολογία φιλοσοφικοθρησκευτικής διαστάσεως παρουσιάζει δυναμικά καί υπαρξιακά τήν καθολική φανέρωση τού προσώπου. Ο Χριστός είναι τό απόλυτο, τό πρωταρχικό πρόσωπο καί ο άνθρωπος ως εικόνα Του μπορεί νά γίνει αληθινό καί αιώνιο πρόσωπο. Όταν ο άνθρωπος ανακαλύψει καί ζήσει τό ομοούσιο τού ανθρωπίνου γένους, τότε πραγματώνεται ενεργητικά αυτή η υποστατική σχέση μεταξύ ανθρώπου καί Θεού.

Νομίζουμε ότι αποτελούσε χρέος μας η πραγμάτωση τού Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου γιά τόν Γέροντα Σωφρόνιο, καί τώρα η έκδοση τών Πρακτικών του, γιατί ο μακάριος Γέροντας είναι μία μεγάλη μορφή τής Εκκλησίας μας, αλλά καί γιατί, καθώς καί ο ίδιος ομολογούσε, ήταν καί αυτός Βατοπαιδινός μοναχός (είχε κάνει γιά ένα διάστημα στήν βατοπαιδινή Σκήτη τού Αγίου Ανδρέου).

Ευχαριστούμε θερμά τόν Καθηγούμενο τής Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ, Γέροντα Κύριλλο, καί τούς πατέρες τής Μονής γιά τήν άμεση συνεργασία τους, τούς εισηγητές γιά τήν συμμετοχή τους στό Συνέδριο καί τόν πρόεδρο τής Επιστημονικής Επιτροπής ομότιμο καθηγητή τής Θεολογικής Σχολής τού Α.Π.Θ. κ. Γεώργιο Μαντζαρίδη γιά τήν πολύτιμη συμβολή του στήν οργάνωση τού Συνεδρίου καί τήν έκδοση τών Πρακτικών.

Πηγή: Πρόλογος του Καθηγουμένου της Ι.Μ.Μ. Βατοπαιδίου, αρχιμ Εφραίμ, στα Πρακτικά Διορθόδοξου Επιστημονικού Συνεδρίου, «Γέροντας Σωφρόνιος - Ο θεολόγος του ακτίστου φωτός», έκδ. Ι.Μ.Μ. Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος 2008, σ. 7-9.

<http://bitly.com/1sTC5QO>